

**DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET**

**Præsidenten, Kristine Jensens, tale ved Akademiets Stiftelsesfest
mandag den 30. marts 2009**

Deres Majestæt, Deres Kongelige højhed, mine damer og herre.

Den 16.marts i år tog et hold malere fat på at dække gigantiske vægmalerier med hvid maling i Charlottenborgs Udstillingshal. Dermed forsvinder de omkring 40 store kunstværker, der var den synlige anledning til stedets genvundne succes. Rapt og muligvis uforglemmeligt indgår de nu i husvæggens usynlighed.

I Charlottenborghallens godt udtænkte udstillingskoncept gemmer der sig et omrids af Honoré de Balzacs fortælling 'Det ukendte mesterværk'. De som genkender fortællingen vil vide, at det handler om en gammel maler, der sætter livet ind på at male århundredets billede - mesterværket. En historie om et hemmeligholdt maleri, der ægges til eksponering af to yngre kunstnere. Men da billedet endelig afsløres, er det hele tilsyneladende et krimskrams af overmalinger. Portrættet af den fuldendte er borte. Kun en perfekt malet fod titter frem i et hjørne af maleriet.

Det der er ret fantastisk ved Balzacs historie er, at der til sidst ikke er nogen, der ser noget som helst. Undtagen den gamle maler - og dog i en aldrig standsende søgen efter at forene kunst og virkelighed er han endt i sindets mørke. Den vanvittige ambition og de detaljefikserede forventninger skaber en utopi om formen eller et blindt punkt, der kollapser i sortsyn.

Når alle insisterer hårdt på den rette virkelighed, deres egen er der få til at se. Selvfølgelig er det pivåben romantik at spørge, om det overhovedet er muligt at skabe kunst uden at lade noget blive tilbage? Altså eventuelt til at diskutere op imod, udtrykke skuffede forventninger overfor. Eller genskabe ambitionen. Som på Charlottenborg ved at male væggene over 2 gange, - i variationer. Synet ligger i forskellen. Akkurat som i Ane Mette Ruges lysinstallation 'Forsvindingspunkt', hvor fosforgrønne neonrør fremkalder ordet forsvind og et magisk nu knytter et oplyst rum sammen med det forsvundne mørke, -

udeleligt og uophørligt.

Akademiraadets aktiviteter har i 2008 været præget af synlighed i mere end én forstand. Hvor 2007 var et år, hvor interne institutionsfunktioner trak energierne indad, har vi i 2008 koncentreret vores arbejde omkring en række nye synlige aktiviteter. Der har været brugt ressourcer på at udbygge Kunstnersamfundets årlige møde, som et åbent forum og en væsentlig del af institutionens virke. Den anden ressourcekrævende opgave har været at udbygge og forny institutionens hjemmeside. Som noget helt nyt har rådet udsendt det første i en række kommende orienteringsbreve og offentliggjort udtalelser og indstillinger til pressen på hjemmesiden. Alt sammen for at skabe grobund for institutionens fortsatte virke.

Akademiraadets formand og medlemmer har i årets løb ved flere lejligheder udtalt sig til aviser, radio og fjernsyn. Vi har optrådt i fagblade og er refereret i tidsskrifter. Især to sager har haft mediernes bevågenhed: Sagerne om Metrocityringen og Robert Jacobsen skulpturen, hvor rådets udtalelser flere gange har været citeret flittigt.

I årets løb har Akademiraadet fungeret som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål og har virket til kunstens fremme. Rådet har medvirket med rådgivning i forbindelse med oprettelsen af et Monument over Danmarks internationale indsats efter 1948.

På baggrund af et møde mellem rådets formand, landskomiteens formand general Jesper Helsø og komiteens kunstneriske rådgiver arkitekt Viggo Grunnet besluttede rådet efterfølgende at medvirke til udpegelse af kunstnerisk ekspertise i forbindelse med den kommende konkurrence om et monumentet, der skal placeres i Prinsessens Bastion på Kastellet.

Rådet har i samarbejde med Akademisk Arkitektforening og Danske Designere udarbejdet et forslag om at udbygge de statslige støttemuligheder for arkitekter og designere under Kunstrådet. Forslaget, der blev uddybet under et møde med fhv. kulturminister Brian Mikkelsen, fandt ikke umiddelbar gehør, men vi prøver igen. For det er en væsentlig sag at få udbygget og eksponeret de statslige støttemuligheder for arkitektur, en opgave, der aldrig rigtigt faldt på plads, efter at man i sin tid afgjorde fordelingen mellem Kunstrådets og Statens Kunstfonds opgaver.

Raadet har udpeget en lang række repræsentanter til råd, nævn og bestyrelser, herunder censorer til arkitektskolerne i København og Århus. For nylig deltog formanden og sekretariatet i afklaringen om retningslinjerne for censorkorpset

og er i den forbindelse ved at færdiggøre en udtalelse til Kulturministeriet. Desuden har rådet kommenteret forskellige bymæssige planer i og uden for Københavns kommune, blandt andet Ejendomsselskabet Realeas planlagte byggeri på Bryghusgrunden.

I slutningen af året medvirkede rådet succesfyldt ved indstillingen af arkitekt Renzo Piano som modtager af Sonningprisen i 2008, - hvor vi med stor glæde deltog ved Sonningpriskomiteens fine arrangement på Københavns Universitet.

Akademiraadets Udvalg for Kirkekunst - eller kirkekunstudvalget i daglig tale - har i 2008 behandlet mere en 30 sager for forskellige kirker rundt omkring i landet. Udvalget har desuden udarbejdet en informationsfolder om sit virke og resultater, der må ses som et vigtigt redskab i den fortsatte kommunikation med landets mange menighedsråd.

Torsdag den 4. december 2008 her i Charlottenborgs Festsal var Akademiraadet vært for et offentligt seminar med titlen 'Den Globale Konsekvens. Frontberetninger fra 4 billedkunstnere og arkitekters arbejder'. Seminaret dannede samtidig rammen om Kunstnersamfundets dag, der har det formål at udbygge kontakten med Kunstnersamfundet.

Kunstnersamfundets dag er en helt ny årlig tradition, hvor vi har tænkt os at stå for et fagligt arrangement og samtidig sikre, at gamle og nye kunstnersamfundsmedlemmer kan mødes og hylde årets legatmodtagere.

Kunstnersamfundsdagen forløb over alt forventning. Omkring 250 mennesker mødtes til et program - hvor Katya Sander, Joachim Koester, Louis Becker og bestyreren fra Das Beckwerk hver gav deres frontberetning fra et kunstnerisk arbejde i et globalt samfund. Med Carsten Thau som ordstyrer. Vi har siden modtaget mange positive tilkendegivelser over arrangementets faglige ambition og programmets forløb. Ved samme lejlighed var det en stor glæde at kunne uddele en lang række af de legater, Akademiraadet bestyrer. Legaterne udgør en stor del af de knap 500.000 kroner, som rådet årligt uddeler til danske kunstnere. Vi har længe spurgt os selv, om ikke vi kunne synliggøre den del af Akademiraadets arbejde på en bedre måde og samtidig sætte fokus på Kunstnersamfundet og hele adgangen til institutionen.

Det har også længe været en klar strategi fra rådets side at sætte langt større fokus på Kunstnersamfundet. Det er Akademiraadet opfattelse, at vi allerede efter det første møde har fundet frem til en form, hvor vi med substans kan adresserer Kunstnersamfundets knap 1350 medlemmer med et årligt møde.

Akademiet fortsatte arbejde er absolut afhængig af, at unge kunstnere og

arkitekter omsætter deres medlemskab i Akademiets arbejde. Opgaven er central og elementær for Akademiet, fordi det er vigtigt, at denne kunstinstitution er sig sin rolle bevidst som organisator af og forvalter af et demokratisk spillerum, hvor Akademiet igennem råd, jury og udvalg har en overordentlig væsentlig rolle at spille, som forum for en kunstfaglig position. Juryens arbejde har i år en ny besætning med Ruth Campau i spidsen. Juryen har været optaget af få skabt mulighed for at vise og eksponere arbejder af de nye optagne medlemmer. Juryen planlægger i 2010 en sådan udstilling.

Akademiets 60 medlemmer har i år været indkaldt til ét møde - den 4. marts mødtes de ordinære medlemmer til valgmøde og var sammen med Akademiets æres- og rådsvalgte medlemmer efterfølgende deltagere i en debat om resultaterne af Visions- og Evalueringsudvalgets snart halvandet år lange arbejde.

Visionsudvalgets medlemmer, Louis Becker, Lene Tranberg, Elisabeth Toubro Finn Reinbothe og Camilla Nørgaard med formanden Henrik Jørgensen i spidsen, fremlagde udvalgets anbefalinger til modernisering og omstrukturering af Akademi, råd og Jury.

Rapporten var på forhånd udsendt til samtlige medlemmer af Akademiet, og selv om der er tale om forslag til radikale ændringer, blev det tydeligt igennem Akademiets drøftelse af rapporten, at der generelt er stor tilslutning til rapportens anbefalinger og ros til udvalgets arbejde. Herfra skal der rettes tak til udvalget for det store og seriøse arbejde. Nu følger en høringsfase, hvorefter det er op til rådet at få nedsat en arbejdsgruppe, der kan uddrage resultaterne af arbejdet.

Med anbefalingerne er der lagt vægt på at fremhæve og tydeliggøre institutionens opbygning, som et arbejde mellem billedkunstnere og arkitekter, og udvalgets rapport er på mange måder ikke blot en belysning, men et knivskarpt billede af institutionens funktion og kompetence. Akademiraadets 12 medlemmer vælges i dag af og blandt akademiets 60 medlemmer, der er valgt ved direkte valg af de godt 1300 medlemmer af Kunstnersamfundet. Fordelen ved rådets sammensætning og den lange historiske tradition for samarbejdet mellem billedkunstnere og arkitekter er, at medlemmerne tilsammen repræsenterer en indsigt i den kunst- og arkitekturhistoriske udviklings resultater og kriser, som rådet er forpligtet over for, og ikke mindst er bundet til at videregive i reflekteret form.

I år rakte tiden og ressourcerne ikke til alle planerne. Blandt de kommende aktiviteter henstår derfor at sørge for at udbygge samarbejdet omkring Akademiets Kunstsamling, der i fællesskab forvaltes i fælles- og fagudvalget, der står for at varetage Charlottenborgs besiddelser og indre anliggender. Der

er stadig bred enighed om, at kunstsamlingen bør eksponeres bredere og vedligeholdes bedre.

En af de kommende aktiviteter næste år bliver at få oprettet et permanent landskabsudvalg, der kan rådgive stat og kommuner omkring landskab og planlægning. Akademiraadet har ambitioner og visioner med dette udvalg og ønsker derfor at gå i dialog med Miljøministeriet og Kommunernes Landsforeningen om etableringen af et sådant udvalg. Vi ønsker at give lyd for den æstetiske diskussion om planlægning i det danske landskab og de ændringer, der sker. Sidste år udsendte Raadet skriftet 'Landskab og planreform' til samtlige kommuner i landet, så vi er godt rustet.

Næste år vil vi fortsætte med at polere vores synlighed, hvor det er relevant og påkrævet, men vi vil arbejde ligeså hårdt med vores interne oplysningsstrategi. En strategi der handler om at få bevidstheden om Akademiets formål og rolle helt ud i de yderste dele af institutionen. Vi ønsker også at invitere de forskellige politiske partiers kulturordførere på orienteringsbesøg - vi tror på, at bevidstheden omkring rådets arbejde kan skærpes igennem oplysning og viden. Ligesom vi ønsker at forhøre os hos andre beslægtede institutioner, interessenter og foreninger om arbejdet i relation til denne institution.

Raadets handlingsplan har i al enkelthed gået ud på at synliggøre og fortælle om vores arbejde. Med enkle indsatser og hårdt arbejde har vi gennemført en dobbeltindsats mod to platforme - nemlig mod Kunstnersamfundet og den længe ønskede aktualisering af hjemmesiden. Med det har vi nu skabt grobund for at færdiggøre udviklingen af det nyhedsbrev, der har den klare hensigt at kommunikere vores bedrifter ud til en større kreds. I kunstner og arkitektstanden er der en latent forventning til Akademiraadet om at være synlige - det er ikke sikkert vi kan indfri alles forventninger, men det giver os ikke sortsyn vi gøre vores bedste og arbejder hårdt på sagen.

Afsluttende bemærkninger ...

Afsluttende bemærkninger:

Tak til

Jørgen Dehs for en inspirerende festforelæsning
Musikken ved Isam B. og ikke mindst Christina Bjørkøe

Tak til medaljemodtagerne og
til sekretariatet Nina Tjørnemark, Pernille Kure og Anne Marie Nehammer.

De 20 ordinære medlemmer i hver af Akademiets 3 sektioner har netop valgt medlemmer til Akademiraadet for de kommende 2 år. Raadet består udover formanden herefter af Stig L. Andersson, Gregers Algreen-Ussing, Carsten Hoff, Sophia Kalkau, Anja Franke, Lene Desmentik, Øivind Nygaard, samt Mette Gitz-Johansen, Niels Reumert, Lars Ravn og Malene Landgreen.

Suppleanter er Jeppe Aagaard-Andersen, Bente Lange, Jette Gejl, Ingvar Cronhammer, Leif Kath og Henrik Flagstad.

Jeg skal samtidig takke de afgående rådsmedlemmer Jytte Høy og Ingvar Cronhammer for deres indsats i Akademiraadet, samt maleren Per Arnoldi, der fratrådte rådet i februar måned.

Akademiraadet indtager en særstilling inden for statsinstitutioner i dette land fordi det alene er Kunstnersamfundet som valgforsamling - og ingen politisk myndighed - der afgør sammensætningen af Akademiet og Akademiraadet.

Akademi, råd og Jury indtager samtidig den særstilling, at medlemmerne, bortset fra præsidenten, der modtager et vederlag, stiller deres arbejdskraft gratis til rådighed for det offentlige. Til alle jer vil jeg derfor rette en stor tak, fordi I føler jer forpligtet til at lægge kræfterne i det arbejde, Akademiet udfører for vores fælles omgivelser.

En ganske særlig tak vil jeg gerne bringe Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen for den interesse, der er udvist Akademiet gennem mange år. Tak for det.

'En institution der ikke formår at fejre sig selv har også vanskeligt ved på lang sigt at celebrere og fastholde sine mål. Formen i denne forstand er ganske vist ydre og skal ikke tage overhånd, men i en veldoseret mængde tjener (denne festivitas faktisk) et formål, nemlig at beskytte indholdet' - p.97 k.a.d.n.o.

Med en gentagelse af dette gode citat af Frederik Stjernfelt vil jeg gerne sige tusind tak og samtidig på denne sene marts aften gøre det synligt for alle og enhver, at det at festligholde faktisk besidder betydning, og det er så lige det vi gør i dag - fejre denne institutions formål og indhold ved at byde velkommen i Akademiets sale.